

تغییر مدل شهریه دانشگاه آزاد به نفع دانشجویان

صفحه ۴ را بخوانید

روزنامه خبری، تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
تهران ۲۰۰۰ تومان
شهرستان‌ها و واحدهای
دانشگاهی ۱۵۰۰ تومان

شماره مسلسل ۳۸۴۵
شماره ۲۱ مرداد ۱۳۹۹
۲۱ دی‌ماه ۱۴۴۱
۱۱ اگوست ۲۰۲۰
شماره ۳۱۰۷

www.fdn.ir | Tue | 11 Aug 2020 | vol.12 | No. 3107 | 16 Pages

پمپئو در ماه‌های آخر دولت ترامپ
تنهاتر از همیشه پروژه فشار به ایران را دنبال می‌کند

برش آخر پروژه فشار

دولت حسن دیاب استعفا داد

سلام لبنان به بحران

یادداشت ۲ -

دولت حسن دیاب استعفا داد

سلام لبنان به بحران

با سقوط دولت، لبنان وارد یکی از پیچیده‌ترین دوران خود خواهد شد. بیش از ۲۰۰ نفر کشته و چنددهزار نفر زخمی شده‌اند، نیمی از بندر بیروت از بین رفته و برآوردها از خسارت ۳ تا ۵ میلیارد دلاری حکایت دارند. بزرگی این رقم زمانی قابل درک است که بدانیم حسان دیاب همین چندماه پیش اعلام کرده بود لبنان نتوان پرداخت بدهی یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلاری خود را ندارد. لبنان در شرایطی قرار ندارد که سقوط دولت و روی کار آمدن دولتی دیگر اوضاع را تغییر دهد. حتی با روی کار آمدن دولت ۱۴ مارس‌سی‌ها و بازگشت حریری نیز بدهی ۱۲۰ میلیارد دلاری لبنان که نزدیک به ۲ برابر تولید ناخالص ملی این کشور است، تسویه نخواهد شد. فساد نهادینه‌شده لبنان را در باتلاقی گرفتار کرده که دست‌وپازان‌های احزاب برای کسب قدرت، آن را بیشتر به سمت نابودی می‌کشاند. حزب المستقبل سیاست و رهبری حریری و حامیان عربی و غربی‌اش تلاش می‌کنند از بیست‌این انفجار، حزب‌الله و مقاومت را در لبنان نشانه بگیرند و این گروه را ابتدا در میدان سیاست و پس از آن در میدان نظامی تضعیف کنند. اما هیچ تضمینی وجود ندارد که در این اوضاع آشفته و آشوب‌ناک شکل گرفته در کف خیابان‌های لبنان، قدرت به آسانی به گروهی واگذار شود. لبنانی‌های خسته از دهه‌ها فساد سازمان‌یافته، بیش از دولت، به سمت بی‌دولتی یا همان دولت هیچ‌کس گام خواهند داشت و اگر جریان ۱۴ مارس، سوءاستفاده از وضع فعلی برای تسویه حساب‌های سیاسی را کنار نگذارد، لبنان استعداد بازگشت به سال‌های جنگ داخلی و ده‌ها هراج‌ومرج را دارد. این دقیقاً همان چیزی است که آمریکا، اروپا و رژیم صهیونیستی به دنبال آن هستند. باید با نگرانی تحولات لبنان در روزهای آینده را دنبال کرد به‌طور حتم هوشیاری سیدحسن نصرالله در این میان، می‌تواند بسیاری از فتنه‌ها را کور کند.

صادق امامی
دبیر گروه بین‌الملل

دولت لبنان استعفا کرد. «حسان دیاب»، نخست‌وزیر لبنان دیروز پس از چهارمین استعفا در واکنش به انفجار سه‌شنبه هفته گذشته، موضوع استعفای دولت را با «میشل عون»، رئیس‌جمهوری در میان گذاشت. روز یکشنبه وزرای اطلاع‌رسانی و محیط‌زیست و دیروز وزرای دادگستری و دارایی استعفا خود را تقدیم نخست‌وزیر کردند تا دولت پیش از آنچه احتمال آن می‌رفت، کناره‌گیری کند. اگرچه ظاهراً دولت دیاب را انفجار سه‌شنبه گذشته بیروت سرنگون کرد اما در واقع این انفجار، پروژه جریان مخالف دولت (۱۴ مارس) برای سقوط دولت را تسریع کرد. دولت دیاب، دوشنبه هفته گذشته و با استعفا «ناصریف حتی»، وزیر امور خارجه در سراسیمه‌ی سقوط قرار گرفت و انفجار مشکوک یک‌روز بعد در حکم سوخت موشک این طراحی بود. در ۳ دهه گذشته در لبنان، دولت‌ها به دلایل بسیار ساده‌تر از اتفاقات چندروز گذشته به پایان خود سلام کردند. یک نمونه ترور رفیق حریری، نخست‌وزیر اسبق لبنان بود که منجر به سرنگونی دولت عمر کرامی شد. این بار اما جریان ضد مقاومت ۱۴ مارس (سعد حریری، سمیر جعجع و ولید جنبلاط) در راس عملیات علیه دولت بودند و در روزهای گذشته نیز تلاش کردند با تمهیدات حزب‌الله، علاوه بر اینکه نقش دولت قبل و افراد همسویا خود را در حادثه اخیر کتمان کنند، دولت را سرنگون و خود به‌عنوان آلت‌ناتیبو سر کار بیابند. بر همین مبنای روز گذشته «ولید جنبلاط»، رئیس حزب سوسیالیست ترقی خواه لبنان گفته بود دولت حسان دیاب باید ساقط و اعضای کابینه محاکمه شوند. او سرنگونی دولت را یک پیروزی بزرگ خوانده است.

مخالفت تلویحی وزیر بهداشت برگزاری آزمون سراسری را در هاله‌ای از ابهام فرو برد

کنکور ۹۹ شاید وقتی دیگر

یادداشت ۳ -

اوراق قرضه دولتی بیروبان ۳۰ میلیاردی به شرکت‌ها و کشورهای اروپایی برنیاخته است. در این سال، تصمیم و اعلام دولت برای شایان توجه است لبنان زیبا به‌جز اینها، با بسیاری از مسائل اجتماعی نیز روبه‌رو است. در حال حاضر پنهان‌نگان خسته از جنگ سوریه، ۲۵ درصد جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهند. «بحران زباله» که از سال ۱۵ آغاز شد، هنوز هم برطرف نشده است زیرا زباله‌ها همچنان در امتداد دریای مدیترانه جمع می‌شوند. بیش از ۷۰ درصد پنهان‌نگان زیر خط فقر زندگی می‌کنند. این کشور با نابرابری‌های اجتماعی قابل توجهی روبه‌رو است. از اکتبر سال ۱۸۸۷ برای ترخیص کالا مورد بسته‌شدن مشاغل و فقر، اوضاع بدتر شده است. مواردی که ذکر شد مشکلات پیش از انفجار بندر بیروت بود. حال به این مساله، شوک وحشتناک اقتصادی ناشی از ترافیک و انفجار اکتبر ۲۷۵۰ تنی نیرات آمونیاک را هم باید اضافه کرد. طبیعی است که تمامی متغیرهای اقتصادی در چنین شرایطی تأثیر منفی بگیرند. بندر بیروت که از سال ۱۸۸۷ برای ترخیص کالا مورد استفاده قرار گرفته است، ۵۶ بندر بین‌المللی دنیا ارتباط مستقیم دارد و با ۲۰۰ بندر دیگر دنیا در ارتباط غیرمستقیم است. به اینها باید اضافه کرد که حدود ۷۲ درصد واردات کالاها در این بندر صورت می‌گیرد. بندر دیگر لبنان در شهر طرابلس قرار دارد که حالا باید سریعاً عملیاتی شود. به نظر می‌رسد اما در کوتاه‌مدت، طرابلس نتواند جایگزینی قوی باشد. گفته می‌شود بندر بیروت دارای درآمد اقتصادی حدود ۲۰۰ میلیون دلار در سال ۲۰۱۹ بوده که این درآمد در سال ۲۰۱۸ ۳۱۳۲ میلیون دلار بوده که اکنون دولت از این درآمد نیز محروم شده است. هنوز هیچ سیاست رسمی برای مواجهه با این مساله ملی اعلام نشده است و تا روز گذشته، عمده سیاستمداران وقت خود را صرف دادرایی به‌یکدیگر و تقویت روحیه ملی داده‌اند. لیکن در این میانه سفر امانوئل مکرون به لبنان از اهمیت خاصی برخوردار است.

حال ناخوش عروس خاورمیانه

با یک بحران سیاسی آمیخته با اعتراضات اجتماعی تشدید شد. در این سال، تصمیم و اعلام دولت برای اخذ مالیات از تماس‌های اینترنتی نرم‌افزارهایی مانند واتس‌آپ و واردات سیگار از ابتدای سال ۲۰۲۰ منجر به بروز بزرگ‌ترین اعتراضات همه‌اشار مردم این کشور شد. این امر در نهایت موجب استعفاي نخست‌وزیر سعدالحریری در اکتبر همان سال شد. گفته می‌شود دولت بعدی لبنان نیز به دلیل نزدیکی فکری به حزب‌الله لبنان، گزینه مناسبی برای جلب حمایت‌های اقتصادی بین‌المللی نیست. براساس آمارهای صندوق بین‌المللی پول، در سال ۲۰۲۰ اقتصاد لبنان برای سومین سال متوالی رشد منفی را تجربه کرده است. در سال ۲۰۱۸، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی منفی ۱،۹، سال ۲۰۱۹ منفی ۶،۵ و قبل از انفجار بندر بیروت منفی ۱۲ درصدی برای سال جاری میلادی بوده است. طبیعی است که مساله یادشده، اثرات منفی خود را بر تولید ناخالص داخلی داشته باشد. اقتصاد املاک و مستغلات، ساخت‌وساز و گردشگری در رکود تشدید بوده و خدمات بانکی نیز از خود رفتار آسیب‌پذیری نشان داده است. بدهی‌های عمومی دولت براساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول به بیش از ۱۵۵ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ رسیده و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۰ به ۱۶۱،۸ درصد تولید ناخالص داخلی و در سال ۲۰۲۱ به ۱۶۷ درصد از تولید ناخالص داخلی برسد. از این‌رو می‌توان ادعا کرد که کشور لبنان به یکی از بددهکارت‌ترین کشورهای جهان تبدیل شده است. کسری بودجه در سال ۲۰۱۹ منفی ۱۳،۷ درصد از تولید ناخالص داخلی بوده و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۰ به منفی ۱۲،۷ درصد تولید ناخالص داخلی خواهد رسید. تورم نیز که از ۴،۶ درصد در سال ۲۰۱۸ به ۲،۹ درصد در سال ۲۰۱۹ کاهش یافته بود در سال ۲۰۲۰ به ۱۷ درصد قبل از انفجار بندر بیروت می‌رسد. در مورد پول ملی لبنان و شیوع بیماری همه‌گیر کووید-۱۹، در اکتبر سال ۲۰۱۹ بانک‌ها مجبور شدند به مدت دو هفته تعطیل شوند و این امر موجب نگرانی سپرده‌گذاران به دلیل محدود کردن برداشت‌ها و ممنوعیت نقل و انتقال آنها به خارج از کشور شد. پرداخت اعتبارات بانکی متوقف و موجب شد تا مبنی اعتبار شرکت‌ها برای واردات و سایر مصارفشان با اختلال جدی مواجه شود. طبیعی است در چنین شرایطی ارزش پول ملی لبنان عقبا افتاده موجب شده است خودد داشته است. براساس برآوردهای آژانس رتبه‌بندی فیچ، دولت با رشد اقتصادی لبنان که از سال ۲۰۱۱ کند شده بود، در سال ۲۰۱۹ روبه‌رو خاتم گذاشت و مشکلات اقتصادی

دربوش با بانیان در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

یک فیلم را با پولشویی ۲۷ میلیاردی ساختند

یادداشت ۱۰ -

کرده و آسایش و امنیت خود را زیر چتر کشوری دیگر دنبال می‌کند. نکته جالب در این خصوص آن است که در حال حاضر جمعیت لبنانی‌های خارج از کشور بیشتر از لبنانی‌های داخل کشور است و بر این اساس داشتن چند شناسنامه و پاسپورت در لبنان امری طبیعی محسوب می‌شود و برای رسیدگی به وضعیت این گروه از لبنانی‌ها، وزارت مهاجرت و وزارت مهاجرین در ساختار دولت وجود دارد. با توجه به اینکه حکومت در لبنان براساس شرایط ملوک‌الطوایفی است تقریباً همه مسئولان لبنان برای حفظ مقام به کشورهای بیگانه وابسته هستند و کم‌نیستند افرادی با تابعیت‌های مختلف که به مناصب بالای دولتی نیز می‌رسند. شاهد این مدعا «سعدالحریری»، نخست‌وزیر پیشین لبنان است که تابعیت عربستان سعودی دارد و در آن کشور صاحب شرکت و فعالیت اقتصادی هرچند ورشکسته است. گفته می‌شود رئیس‌جمهور فعلی لبنان تابعیت کشور فرانسه دارد و می‌توان به این اسامی «فهرست بلندبالایی را ارائه کرد. برخلاف ایران که داشتن تابعیت کشور دیگر در نظام دولتی، اشکال بزرگی محسوب می‌شود، در لبنان این موضوع مایه فخر و مباهات و آقا زادگی یک نوع امتیاز است چون پست‌ها پس از پدران به فرزندان می‌رسد. در این شرایط حتی کارمندان جزء برای حفظ جایگاه خود براساس ساختار طایفه‌ای می‌جنگند. شاید بد نباشد گفته شود کشورهای دیگری مانند هندوستان هم در دنیا هستند که از تنوع قومی و دینی زیادی برخوردار هستند لیکن هیچ‌گاه با مشکلاتی از این دست مواجه نیستند، چرا که شکل اصلی قدرت بر مبنای شایستگی‌های فردی بنا شده است. بنابراین توصیف میراث‌هوشمندانه استعماری و نامپارک‌فرانسویان برای مردم لبنان عبارت منصفانه‌ای برای توصیف مشکلات تاریخی و ریشه‌های کشور لبنان است. از بستر سیاسی و حاکمیتی لبنان با توصیفات بالا که بگذریم، ساختار اقتصادی بنا شده روی این بستر نیز، قوی و اصولی نیست. املاک و مستغلات از نوع تقریبی و گردشگری آن، ساخت‌وسازهای لوکس و اقتصاد گردشگری، هسته‌های اصلی اقتصاد لبنان را تشکیل می‌دهند. زیبایی منحصر به فرد کشور لبنان، خونگرمی و مهربانی به‌همراه سایر شاخصه‌های مثبت منجر به توصیف شاعرانه عروس خاورمیانه شده است. لیکن در پس این زیبایی چشم‌نواز، نا کارایی اقتصادی، فساد روزافزون، بروکراسی طولانی اداری و قوانین به‌شدت عقب‌افتاده موجب شده است روز بروز مشکلات اقتصادی لبنان بیشتر شود. رشد اقتصادی لبنان که از سال ۲۰۱۱ کند شده بود، در سال ۲۰۱۹ روبه‌رو خاتم گذاشت و مشکلات اقتصادی

محمد رضا اکبری جور
دانشجوی دکتری اقتصاد بین‌الملل

چهارم اگوست سال ۲۰۲۰، بدون تردید از یاد و خاطره هیچ لبنانی‌ای نخواهد رفت. شاید ساعت ۱۹ و ۳۸ دقیقه و ۱۸ ثانیه بعد از ظهر، همان نقطه‌ای روی محور زمان باشد که می‌تواند شروع تحول اساسی و رونمایی از موجودیت نوین سیاسی و اقتصادی کشور لبنان باشد. به‌عنوان یک پژوهشگر و دوستدار کشور لبنان، می‌توانم به جرات بگویم لبنان به این سبیلی محکم بر گونه‌های خود احتیاج مبرم داشت، به شرط آنکه همه مردم این سرزمین پیام این حادثه ناگوار را به‌خوبی درک کنند و برای بازتعریف لبنان جدید گام بردارند. پیامی که بلند بلند فریاد می‌زند مردم عزیز لبنان، تنگناها و فروپاشی اجتماعی و اقتصادی و سیاسی، سرنوشت محتمل میراث‌نامبارکی است که به نام استقلال از فرانسه در سال ۱۹۴۱ به ودیعه گذاشته شد. آن میراث اما یک ایده به‌ظاهر جذاب بود، ساختار سیاسی لبنان از این پس باید به گونه‌ای باشد که هیچ اکثریتی قادر به حذف هیچ اقلیتی نباشد. «بر این اساس مناصب و پست‌های دولتی از راس هرم قدرت تا پایین، میان طوایف مختلف قومی، دینی و مذهبی و نه براساس شایستگی تقسیم شد. الگوی این تقسیم‌بندی، نتیجه حاصل از یک آماج‌گیری از جمعیت طوایف و مذاهب بنا نهاده شده بود.

آماج‌گیری پر از ایراد و شیطنت‌های استعماری انجام شد و بر این مبنای مسیحیان مارونی اکثریتی جامعه آن روز را تشکیل دادند و پس از آن مسلمانان سنی و بعد مسلمانان شیعه و بعد دروزی‌ها و ارتودوکس‌ها و پروتستان‌ها و... در این ترتیب ریاست جمهوری به مسیحیان مارونی و نخست‌وزیری به مسلمانان اهل تسنن و ریاست مجلس به شیعیان رسید. این مبنای تقسیم قدرت، در بعضی از سطوح قدرت تا ریاست اداره‌های دولتی نیز خرد شد. این ساختار نادرست منشأ خیلی از مشکلات ریشه‌ای در این کشور شده است، چرا که هر قوم و طایفه‌ای سعی در حفظ امکانات و سوق دادن آنان به سمت کلونی‌های کوچک خود کرده و طبیعی است منابع محدود مالی به‌صورت سیال جریان نمی‌یابد. به‌عبارت دیگر، همه چیز در لبنان توسط خود مردم به گروگان گرفته می‌شود از این‌رو است که اختلافات هر روز بیشتر می‌شود. مساله یادشده باعث فرار بالای مژرها در نزدیک به ۸۰ سال گذشته شده است. از این‌رو هر آن کس از شهروندان لبنان که به مرحله‌ای از رشد و توان مالی، فنی، علمی و... می‌رسد، رفتن را بر ماندن در کشور خود ترجیح می‌دهد و کسب‌وکار خود را بیرون از این سرزمین برپا

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای سیدسعید سیدین

خبر درگذشت برادر گرمیتان مرحوم مغفور حجت‌الاسلام والمسلمین آقای سیدعلی سیدین موجب تأثر و تأسف فراوان گردید. اینجانب مصیبت وارده را به جنابعالی و خانواده معزز تسلیت عرض نموده، علو درجات و رحمت و غفران الهی را برای آن مرحوم از درگاه خداوند متعال مسالت می‌نمایم.

علی اکبر ولایتی

که بیگانگان به ودیعه گذاشته‌اند.